

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 36 (315)

Субота, 16 снежня 1978 года.

Газета заснавана ў верасні
1969 года. Выходзіць
раз у тыдзень

Цана 2 кап.

НА МАРШЫ СТВАРЭННЯ

У абстаноўцы ўсенароднага працоўнага і палітычнага ўздыху, выкліканага рашэннямі лістападаўскага (1978 г.) Пленума ЦК КПСС, надыходзячым 60-годдзем БССР і Кампартай рэспублікі праходзіла ў Мінску адзінаццатая сесія Вярхоўнага Савета БССР дзевятага склікання.

11 снежня, 10 гадзін раніцы. У ложа — П. М. Машэраў, І. Я. Палаякоў, А. Н. Аксёнаў і іншыя кіраўнікі Кампартай і ўрада рэспублікі.

Старшынявуючы — дэпутат І. П. Шамякін аб'яўляе, што на разгляд сесіі ўносяцца наступныя пытанні:

1. Аб Старшынй Савета Міністраў Беларускай ССР. 2. Аб Дзяржаўным плане эканамічнага і сацыяльнага развіцця Беларускай ССР на 1979 год і аб ходзе выканання Дзяржаўнага плана эканамічнага і сацыяльнага развіцця Беларускай ССР у 1978 годзе. 3. Аб Дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1979 год і аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту Беларускай ССР за 1977 год. 4. Аб праекце Закона Беларускай ССР аб выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР. 5. Аб зацвярджэнні Указу Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР. 6. Аб выбранні члена Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, старшыні і намесніка старшыні Камісіі па гандлю і грамадскаму харчаванню Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Затым слова атрымлівае кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК Кампартай Беларусі П. М. Машэраў.

Ён унёс прапанову аб вызва-

ленні Ц. Я. Кісялёва ад абавязкаў Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР у сувязі з назначэннем яго намеснікам Старшыні Савета Міністраў ССР. Вярхоўны Савет прыняў пастанову аб вызваленні Ц. Я. Кісялёва ад абавязкаў Старшыні Савета Міністраў Беларускай ССР.

П. М. Машэраў ад імя і па даручэнню Бюро Цэнтральнага Камітэта Кампартай Беларусі і партгрупы Вярхоўнага Савета рэспублікі ўнёс прапанову аб назначэнні А. Н. Аксёнава Старшынй Савета Міністраў Беларускай ССР. Вярхоўны Савет аднагалосна прыняў Закон аб Дзяржаўным плане эканамічнага і сацыяльнага развіцця Беларускай ССР на 1979 год.

Старшыня Савета Міністраў БССР А. Н. Аксёнаў, які выступіў на сесіі, выказаў падзяку за аказаныя яму высокі гонар і довер'е.

З дакладам аб Дзяржаўным плане эканамічнага і сацыяльнага развіцця Беларускай ССР на 1979 год і аб ходзе выканання Дзяржаўнага плана эканамічнага і сацыяльнага развіцця Беларускай ССР у 1978 годзе выступіў намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР, старшыня Дзяржплана рэспублікі В. А. Гвоздзёў.

З дакладам аб Дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1979 год і аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту за 1977 год выступіў міністр фінансаў БССР дэпутат Б. І. Шаціла.

З дакладам па гэтых пытаннях выступіў старшыня Планава-бюджэтнай камісіі Вярхоў-

нага Савета БССР дэпутат П. С. Адамовіч.

Затым дэпутаты пачалі абмеркаванне Дзяржаўнага плана і Дзяржаўнага бюджэту.

12 снежня дэпутаты прадоўжылі іх абмеркаванне.

Вярхоўны Савет аднагалосна прыняў Закон аб Дзяржаўным плане эканамічнага і сацыяльнага развіцця на 1979 год і Пастанову аб ходзе выканання Дзяржаўнага плана эканамічнага і сацыяльнага развіцця Беларускай ССР на 1978 год.

Затым таксама аднагалосна былі прыняты Закон аб Дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1979 год і Пастанова аб зацвярджэнні справаздачы аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту БССР за 1977 год.

З дакладам аб праекце Закона Беларускай ССР аб выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР выступіў намеснік старшыні Камісіі Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па распродыцы праекта закона дэпутат У. Ф. Мідкевіч.

Пасля спрэчак па гэтым пытанню Вярхоўны Савет аднагалосна прыняў Закон Беларускай ССР аб выбарах у Вярхоўны Савет Беларускай ССР і зацвярджэў Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

Вярхоўны Савет выбраў новых членаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР, старшыню і намесніка старшыні Камісіі па гандлю і грамадскаму харчаванню Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

На гэтым адзінаццатая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР дзевятага склікання закончыла сваю работу.

(БЕЛТА)

ПРЫСВЕЧАНЫ ЗНАМЯНАЛЬНАМУ ЮБІЛЕЮ

Навукова-тэарэтычная канферэнцыя «Поспехі народнай асветы за 60 гадоў у БССР» праведзена кафедрай педагогікі і псіхалогіі на чацвёртым курсе філалагічнага аддзялення. Яе адкрыла дацэнт А. В. Саннікава. Яна расказала, з якімі дасягненнямі сустракае кафедра знамянальны юбілей у жыцці нашай рэспублікі.

Затым былі праслуханы даклады студэнтаў. Змястоўным было паведамленне А. Роголева «Народная асвета БССР за 60 год».

«Сетка школ нашага абласнога цэнтра» — так называўся даклад Святланы Лін. У ім расказвалася пра першыя школы ў Гомелі, пра ўмовы, у якіх раней займаліся вучні, і пра сучасную саветскую школу на прыкладзе СШ № 33 г. Гомеля.

Валіяціна Башыняна прывяліца свой даклад пазашкольным установам. Яна падрабязна расказала аб рабоце гуртка юных тэхнікаў пры гомельскай Палацы п'янераў, абласной станцыі юных натуралістаў.

З цікавасцю былі праслуханы даклады Лідзіі Дубянецкай «Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт,

перспектывы развіцця». Пры падрыхтоўцы да яго студэнтка выкарыстала гістарычны матэрыял аб заснаванні на Палесі буйнейшай ВУ, расказала пра дасягненні ГДУ ў навуковай рабоце, грамадскай жыццёвай, культуры, спорце, змянілася на перспектывах развіцця ўніверсітэта.

Увазе ўдзяльнай канферэнцыі быў прадастаўлены таксама даклад аб развіцці ВУ нашай рэспублікі за 60 гадоў.

Затым слова было прадастаўлена гошчы канферэнцыі — настаўніку, выдатніку народнай асветы БССР А. М. Герашчанку. Ён расказаў, якім павінен быць сучасны настаўнік, педагог, заклікаў студэнтаў сустрэць 60-годдзе БССР і КПБ выдатнымі поспехамі ў вучобе.

Канферэнцыя прайшла на высокім арганізацыйным узроўні. Паспяхова яе правядзенню садзейнічалі аформленыя Анатолям Атрошчанкам наглядныя дапаможнікі — планшэты з лічбавымі паказчыкамі поспехаў народнай асветы за 60 гадоў.

А. ІВАНЯКОў,
студэнт 4-га курса
гістфіла.

Слаўнаму юбілею нашай рэспублікі і Кампартай Беларусі прывячалася навуковай канферэнцыя «Развіццё народнай адукацыі ў БССР за гады Савецкай улады», якая прайшла на 4-м курсе гістарычнага аддзялення. Яна была арганізавана в. а. дацэнта кафедры педагогікі і псіхалогіі М. В. Кухаравым.

Студэнтка Н. Цебянкава расказала аб становішчы народнай адукацыі ў Беларусі да рэвалюцыі і ў нашы дні.

Удзельнікі канферэнцыі А. Паперы і В. Цігару дапоўнілі яе выступленне, паказалі, якіх поспехаў дасягнула народная адукацыя ў нашай рэспубліцы за першыя дзесяцігоддзі Савецкай улады.

Л. Калантай гаварыла ў сваім дакладзе аб развіцці народнай адукацыі на Гомельшчыне. Паказальныя прыведзены ёй лічбы: калі да рэвалюцыі ў гарадах Мазыры, Рэчыцы, Гомелі, Рагачове было толькі 5 сярэдніх школ, то зараз іх — 75.

Аб удасканальванні выхаваў-

чай работы ў школе зрабіў паведамленне М. Дзейнічэка. Ён адзначыў, што на новыя задачы па удасканальванні педагогаў паставана ЦК КПСС «Аб асноўных напрамках дзейнасці Акадэміі педагогічных навук» ад 1968 года. Зараз разгортваецца вялікая работа па выданні новых падручнікаў, метадычных дапаможнікаў. Асабліва ўвага ўдзяляецца удасканальванню сувязі школы з жыццём.

Сярод педагогічных кадраў нашай вобласці, адзначыў у сваім паведамленні аб выдатных педагогах Гомельшчыны А. Увароў, цяпер 458 заслужаных настаўнікаў, 1568 выдатнікаў народнай асветы. Кожны, чацвёрты настаўнік — камуніст. Яна правіла, педагогі выдуць і вялікую грамадскую работу.

Актыўны ўдзел у канферэнцыі прынялі таксама студэнты А. Смахавец, С. Смахавец, С. Карповіч, А. Кавалёва.
М. ВАНДЫКАў,
студэнт 4-га курса
гісторыка-філалагічнага
факультэта.

На першым курсе факультэта фізічнага выхавання адбылася канферэнцыя на тэму: «60 год БССР і КПБ». На ёй выступілі дацэнт кафедры гісторыі КПСС І. А. Ільіных, студэнт кафедры культуры Н. Янковіч, Ф. Капачоў, Т. Кусянкова, Я. Януковіч. У сваіх рэфератах яны прасачылі шляхі ўтварэння, развіцця нашай рэспублікі і Камуністычнай партыі Беларусі, адзначылі карэньні змены, якія адбыліся ў Беларусі за 60 гадоў.

Канферэнцыя прайшла пры актыўным удзеле ўсіх студэнтаў.

І. ЛАЗАКІНА,
студэнтка 1-га курса
факультэта фізыхавання.

ПАШЫРЫЦЬ РАДЫ ДАСЛЕДЧЫКАЎ

Пры кафедры палітычнай эканоміі паспяхова дзейнічае навуковы студэнцкі гурток. Яго асноўная задача — дапамагчы студэнтам набывць навскі самастойнага навуковага даследавання па абранай праблеме.

Надаўна прайшлі чарговыя пасяджэнні гурткоўцаў. На першым з іх выступілі кіраўнікі гуртка дацэнт Г. Д. Велугаў і кандыдат эканамічных навук Е. П. Цыбіна. На другім пасяджэнні дацэнт У. Ф. Бондараў, У. Ц. Смірноў, У. С. Дайнека азнамілі членаў гуртка з праблемамі навуковых даследаванняў, якія праводзіцца калектывам кафедры палітэканоміі. Гэта дапамагло студэнтам у выбары тэм курсавых работ, рэфератаў, з якімі яны будуць выступаць на пасяджэн-

нях гуртка. Карысным і цікавым для гурткоўцаў было выступленне дацэнта У. Ц. Смірнова аб метадах эканамічных даследаванняў.

Хацелася б павялічыць рады членаў гуртка за лік студэнтаў іншых факультэтаў. Таматыка абмяркоўваемых пытанняў без сумнення можа выклікаць цікавасць не толькі ў эканамістаў.

Хутка адбудзецца чарговае пасяджэнне гуртка, прывячае на слаўнаму юбілею — 60 годзе БССР і КПБ. Запрашаем на яго ўсіх жадаючых!

В. СТРЫГАЛЕЎ,
Л. ШЫГАВА,
члены навуковага гуртка,
студэнты эканамічнага
факультэта.

ДАНИНА ПАВАГІ ПІСЬМЕННИКУ-ЗЕМЛЯКУ

У гонар 60-годдзя БССР і КПБ абласное і гарадское аддзяленні таварыства аматараў кнігі праводзяць шмат цікавых мерапрыемстваў.

Днямі ў Палацы культуры будаўніцка адбыўся літаратурна-мастацкі вечар, прысвечаны выдатнаму пісьменніку, лаўрэату Ленінскай прэміі, нашаму земляку Івану Паўлавічу Мележу. Уступным словам вечар адкрыў старшыня абласнога аддзялення таварыства аматараў кнігі, заслужаны дзеяч навукі Беларускай ССР загадчык кафедры беларускай літаратуры нашага ўніверсітэта прафесар М. М. Грынчык.

Сваімі ўражаннямі аб творчых сустрэчах з Іванам Паўлавічам падзялілася кандыдат філалагічных навук, дацэнт В. І. Смыкоўская.

Цікавымі былі ўспаміны дырэктара Глінічанскай сярэдняй школы Хойніцкага раёна А. М. Ліса. Андрэй Мацвеевіч перадаў шырае прывітанне гамельчанам ад землякоў Івана Мележа і па-ведамі аб тым, што ў хуткім часе ў вёсцы Глінішчы адкрыецца музей народнага пісьменніка.

Аб праблеме кахання ў «Палескай хроніцы» гаварыла ў сваім выступленні вы-

кладчыца кафедры беларускай літаратуры ГДУ В. С. Генаш.

Пра дасягненні беларускай савецкай літаратуры за 60 слаўных гадоў расказала ўдзельнікам вечара выступаў твораў беларускі пісьменнік, якая была арганізавана ў фазе Палаца. Шматлікія прыхільнікі творчасці І. Мележа мелі магчымасць падпісацца на поўны збор твораў пісьменніка.

У канцы вечара артыстамі абласнога драматычнага тэатра быў паказаны спектакль па раманах І. Мележа «Полых навальніцы».

Вечар закончыўся спектаклем «І змоўклі птушкі» па п'есе Івана Шамякіна.

Л. КУЗЬМІЧ,
студэнт 5-га курса гісторыка-
філалагічнага факультэта.

БЕЛАРУСКАЙ САВЕЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ—60 ГОД

Пад такой назвай у Палацы культуры чыгуначнікаў імя У. І. Леніна прайшоў літаратурны вечар. Поспехам нашай літаратуры прывяціла свой даклад кандыдат філалагічных навук, дацэнт кафедры беларускай літаратуры В. І. Смыкоўская.

ПЯЦІГОДКІ ВЯЛІКІХ ЗДЗЯЙСНЕННЯЎ

II А ГЭТАН старонцы — дакументы, матэрыялы перадвадцатага часу. 1933 — чэрвень 1941 года. Яны расказваюць пра слаўны этап у жыцці Краіны Саветаў, пра магутны поступ нашых пяцігодкаў, пра незабыўныя падзеі тых дзён у краіне, у Беларусі, на Гомельшчыне.

Гэты этап у нашай краіне пачаўся змананальна: 30 студзеня 1933 года сесія ЦВК СССР прыняла Дзяржаўны бюджэт. А ў Германіі ў гэты дзень да ўлады прыйшоў Гітлер, і фашысцкая свастыка зноўнай ценно ўпала на планету. Міжнароднае становішча было складаным, трывожным. Яно патрабавала новых намаганняў у барацьбе за мір, за перамогу

і ўмацаванне сацыялізму.

Чым жылі ў тым дні савецкія людзі? 26 студзеня — 10 лютага 1934 года ў Маскве адбыўся XVII з'езд ВКП(б), які зацвердзіў асноўныя палітычныя і гаспадарчыя задачы другой пяцігодкі. Аб'ём валавой прадукцыі павінен быў вырасці за гэты час больш як у два разы, вытворчасць электраэнергіі — у тры разы. З натхненнем узяўся наш народ за вырашэнне гэтых планаў.

15 сакавіка 1935 года радасная вестка абляцела беларускі край: Прэзідыум ЦВК СССР узнагародзіў нашу рэспубліку ордэнам Леніна, а 11 чэрвеня на юбілейнай сесіі ЦВК БССР М. І. Калінін уручыў Беларусі гэтую высокую ўзнагароду.

25 лістапада 1936 года ў Маскве адкрыўся Надзвычайны VIII Усесаюны з'езд Саветаў. Дэлегацы яго прараілі завалі энэргію ў жыцці краіны

за перыяд з 1924 па 1936 год. Якія прывялі да перамогі сацыялізму 5 снежня з'езд зацвердзіў Канстытуцыю — (Асноўны Закон) Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

У жыцці камуністаў Беларусі час, аб якім ідзе размова, быў адзначан многімі памятнымі падзеямі. 16—23 студзеня 1934 года працаваў XV з'езд КП(б)Б. Ён заслухаў і абмеркаваў справаздачныя даклады ЦК, ЦК КП(б)Б, Рэвізійнай камісіі, даклады аб калгасным і саўгасным будаўніцтве, а таксама аб 15-годдзі стварэння Кампартыі Беларусі і БССР.

Вынікі выканання другога пяцігадовага плана рэспублікі падвёў XVI з'езд Кампартыі Беларусі, які адбыўся 10—19 чэрвеня 1937 года. На ім з дакладам аб міжнародным становішчы выступіў член Прэзідыума выканкома Камінтэрна, відны дзеяч балгарскага і між-

народнага камуністычнага руху Васіль Кіраваў. Неабходна адзначыць, што з'езд прыняў рад важных рашэнняў, у прыватнасці, па складанню трэцяга пяцігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі БССР.

10—18 чэрвеня 1938 года працаваў XVII з'езд Кампартыі Беларусі. У яго рэзалюцыі гаварылася: «КП(б)Б дабілася значных поспехаў у гаспадарчым і культурным будаўніцтве і далейшым павышэнні матэрыяльнага дабрабыту рабочых, калгаснікаў і ўсіх працоўных Беларусі».

Важнай падзеяй стаў XVIII з'езд ВКП(б). Ён адбыўся 10—21 сакавіка 1939 года і нацэліў Камуністычную партыю і савецкі народ на завяршэнне будаўніцтва сацыялізму і паступова пераход да камунізму, даў аналіз міжнароднай абстаноўкі, сфармуляваў задачы ўнутранай і знешняй палітыкі

Савецкага Саюза, зацвердзіў план трэцяй пяцігодкі (1938—1942 гады).

З 15 па 20 мая 1940 года працаваў XVIII з'езд Кампартыі Беларусі, дэлегацы якога з радасцю віталі выдатную працу ў жыцці беларускага народа — устаўленне Саветаў улады ў заходніх абласцях у адзінае беларускае народнае ў адзінай Савецкай рэспубліцы.

З вялікай настойлівасцю змагаліся савецкія людзі з выкананне планаў трэцяй пяцігодкі і дабіліся выдатных поспехаў: да сярэдзіны 1941 года валавая прадукцыя працы м'ясцовасці склала 86 працэнтаў запланаванага на канец пяцігодкі ўзроўню, а вытворчасць сродкаў вытворчасці — 90 працэнтаў. Развіваліся сельская гаспадарка, культура, рос дабрабыт савецкіх людзей.

ВЫСОКАЯ ўзнагарода

Поспехі беларускага народа ў выкананні другога пяцігадовага плана, у развіцці сацыялістычнай эканомікі і культуры атрымалі высокую ацэнку Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада. 15 сакавіка 1935 года Прэзідыум ЦВК СССР узнагародзіў Беларускае Саветскую Сацыялістычную Рэспубліку ордэнам Леніна. Гэта выклікала ў працоўных рэспублікі велізарны патрыятычны ўздым і натхненне. На шматлікіх сходах і мітынгх яны запэўнівалі Камуністычную партыю, што не пакідаюць сваіх сіл для поўнай перамогі ў справе вялікага Леніна. 11 ліпеня 1935 года на сесіі ЦВК БССР Старшыня Прэзідыума ЦВК СССР М. І. Калінін уручыў Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспубліцы ордэн Леніна.

Нарысы гісторыі Камуністычнай партыі Беларусі. Выдавецтва «Беларусь», стар. 221.

З'ЕЗД Калгаснікаў — Ударнікаў

Вялікае значэнне для далейшага ўмацавання калгаснага ладу меў Другі ўсерэйскі з'езд калгаснікаў — ударнікаў, які адбыўся ў лютым 1935 года. У рабоце з'езда прыняла ўдзел вялікая група перадавікоў калгаснай вытворчасці Беларускай ССР, у тым ліку П. Д. Вячывастаў — свінарка калгаса «Камінтэрн» Магілёўскага раёна; Т. У. Гарай — брыгадзір калгаса «Савецкая Беларусь» Рэчыцкага раёна; Е. Я. Кульба — цялятніца калгаса «Чырвоныя Скарнінчы» Мінскага раёна; Г. П. Сцецыц — старшыня калгаса «Чырвоныя паграйнічкі» Старобінскага раёна і іншыя. З'езд абмеркаваў і прыняў першы прыядадны Статут сельгасарцелі.

Нарысы гісторыі Камуністычнай партыі Беларусі. Выдавецтва «Беларусь», стар. 212—213.

НАШЫ ДЭЛЕГАТЫ

У лістападзе 1936 года адбыўся Надзвычайны XII з'езд Саветаў Беларусі, які заслухаў даклад Старшыні ЦВК БССР А. І. Чарвякова аб праекце Канстытуцыі ССР. З'езд падвёў вынікі абмеркавання праекта Канстытуцыі ССР у рэспубліцы і аднадушна адобрыў

яго. На з'ездзе былі выбраны дэлегацы на Надзвычайны VIII Усесаюны з'езд Саветаў. У ліку дэлегатаў ад БССР былі народныя паэты Якуб Колас і Янка Купала, начальнік дэпо станцыі Мінск Досіп, стаханавец Баўрыскага лесакамбіната Гладышэў, настаўніца Гомельскай школы Пруднікая, звычайная калгаса «Перамога» Шклоўскага раёна Гаваркова, даярка саўгаса «Дагорынь» Ельскага раёна Каўдзерка і іншыя.

Надзвычайны XII з'езд Саветаў БССР аб'явіў, што сваю работу ён не заканчвае і зноў з'явіцца для таго, каб абмеркаваць і зацвердзіць праект Канстытуцыі Беларускай ССР.

25 лістапада 1936 года ў Маскве адкрыўся Надзвычайны VIII Усесаюны з'езд Саветаў. З'езд усебакова абмеркаваў

праект новай Канстытуцыі ССР, разгледзеў папраўкі і дапаўненні да яго і 5 снежня 1936 года прыняў Асноўны Закон Савецкай дзяржавы Канстытуцыю Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. У азнаменаванне гэтай падзеі з'езд аб'явіў дзень 5 снежня ўсенародным святам.

Працоўныя рэспублікі, як і ўвесь савецкі народ, сустрэлі прыняцце новай Канстытуцыі ССР з велізарным працоўным энтузіязмам. Да 5 снежня мясцовая прамысловасць рэспублікі выканалала на 100,3 працэнта дзяржаўны план 1936 года, даўшы краіне прадукцыю на 426.236 тысяч рублёў.

Нарысы гісторыі Камуністычнай партыі Беларусі. Выдавецтва «Беларусь», стар. 225—226.

ПЕРШЫ ЭКЗАМЕН

«Гомсельмаш» здаў першы экзамен. 30 мая адружана на 301 малацілка БФ-23 і 311 конных прывадаў. Майскі план па малацілках, такім чынам, перавыканан.

Разгортванне масавай работы, практычная і аператыўная дапамога гаркома партыі паказалі, што завод мае вялікі магчымасці ў выкананні плана выпуску ўборачных машын.

Але гэта толькі першыя крокі. У чэрвені завод абавязан адружыць яшчэ 450 малацілак, рад іншых сельгаспадарчых машын і дэталей для ўборачных машын. вопыт работы па выпуску малацілак неабходна перанесці на ўсе ўчасткі работы завода для таго, каб спра-

віцца з пастаўленымі задачамі. Неабходна ліквідаваць няўзкі паміж цэхамі, доўгія тэрымы выпуску гатовых мацацілак з-за незадавальняючай арганізацыі работ. Ліквідаваўшы гэтыя недахопы, завод зможа значна павялічыць тэмпы.

Арганізацыі завода абавязаны гравесці вялікую работу па далейшай перабудове ўсёй гаспадарчай і партыйнай работы завода. Тут зроблены толькі першыя нязначныя крокі.

Камуністы, ударнікі павінны стаць баявымі арганізатарамі ў барацьбе за выкананне плана адружкі малацілак і ўсіх ўборачных машын ў чэрвені.

«Палеская праўда», «Сельмашвец», № 6 ад 2 чэрвеня 1934 г.

ГЕРОЙ У РЭЧЫЦЫ

Нядаўна ў водпуск да сваякоў прыехаў удзельнік герайчых баёў з белафінамі, наш земляк, былы рабочы фабрыкі «Х Кастрычнік», Герой Савецкага Саюза тав. Сіноцін Мікалай Пятровіч.

Гэтымі днямі тав. Сіноцін сустраўся з рабселькорамі на-

шай газеты, з партыйна-камсамоўскім актывам горада, з калектывам фабрыкі «Х Кастрычнік», падзяляючыся ў саброўскіх ажыўленых гутарках эпізодамі барацьбы з белафінскай ваеншчынай.

Рэчыцкая газета «Зара намуны», № 164 (2443 ад 18 ліпеня 1940 г.).

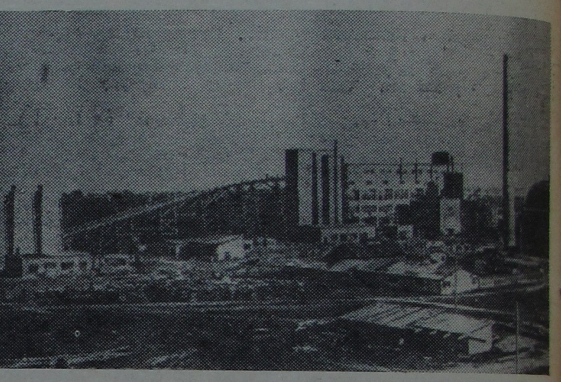
ГАТОВЫ ДА АБАРОНЫ РАДЗІМЫ

Вязмежнай была наша радасць, калі мы прачыталі Закон аб усеагульным вайсковым абавязку і загад Народнага Камісара Абароны ССР, Маршала Савецкага Саюза тав. К. Я. Варашылава аб чарговым прызыве ў РСЧА. Дня прызыву чакалі з нецярпеннем.

І вось настаў доўгачаканы дзень. Мы прыйшлі на прызыўны пункт. Песьменныя, маем абароніны значкі, гатовы хоць

і сёння выступіць на абарону свяшчэнных граніц Саюза ССР. У радах Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі мы яшчэ з большай энергіяй будзем вывучаць складаную ваенную тэхніку. І гора будзе таму, хто адважыцца пасуныць сваё свіноце рыла ў наш савецкі агарод (Беразюк, Каваленка, Асадчык, прызыўнікі Мормальскага сельсавета Жлобінскага раёна).

Газета «Шлях сацыялізма» 127 ад 17 верасня 1939 года.

НА ЗДЫМКУ: Гомельскі шклозавод у 1933 годзе.

ЗАПРАШАЕ РАБФАК

Навабеліцкі рабфак пры Беларускай лясатэхнічным інстытуде імя Кірава абвясціа асенні набор студэнтаў на ўсе курсы (першы, другі і трэці) дзённага аддзялення і першы і чацвёрты вяртанія аддзялення.

Умовы прыёму агульныя для рабфакаў.

Газета «За бальшавіцкі перамогі» № 34 ад 30 чэрвеня 1937 г. — орган парткома і заўкома Гомельскага дрэвапрацоўчага камбіната.

АЛІМПІАДЫ НАРОДНЫХ ТАЛЕНТАЎ

Слухалі: Аб правядзенні абласной і раённай алімпіяды мастацкай самадзейнасці ў парадку падрыхтоўкі і правядзення 3-й Усебеларускай алімпіяды мастацкай самадзейнасці, прысвечанай 21-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі і 20-й гадавіне Ленінскага камсамола.

Пастанавілі: 1. Правесці абласную алімпіяду мастацкай самадзейнасці з 22 па 25 кастрычніка.

2. Раённыя алімпіяды мастацкай самадзейнасці правесці з 8 па 20 кастрычніка, на якіх правесці адбор лепшых выканаўцаў.

3. Прастаўлены графік правядзення раённых алімпіяд зацвердзіць.

4. Колькасць удзельнікаў абласной алімпіяды ўстанавіць 500 чалавек, з якіх 300 — з раёнаў і 200 — з Гомеля.

3 пратанала паслядзіння бо ро Гомельскага абкома КПБ ад 29 верасня 1938 г.

ПОЎНЫ РАШУЧАСЦІ

Мы едем у багацейшы край нашай Радзімы... Для асваення гэтых велізарных прыродных багаццяў патрэбныя людзі. Мы гэта добра разумеем і поўны рашучасці аддаць усе свае сілы для ператварэння савецкага Далекага Усходу ў яшчэ больш

квітнеючы магутны фарпост нашай любімай Радзімы. (Са звароту калгаснікаў Гомельскай і Магілёўскай абласцей, якія выязджалі на шахты і будоўлі «Усходувугаль», да працаўнікоў сельскай гаспадаркі).

Газета «Советская Беларусь», № 158, 12 ліпеня 1939 г.

Матэрыялы старонкі падрыхтаваны да друку дацэнтам кафедры гісторыі КПСС Э. ЭНЦІНЫМ і дырэктарам Дзяржаўнага архіва Гомельскай вобласці А. ЗЕЛЯНКОВЫМ.

ДЛЯ АХОВЫ ПРЫРОДЫ

Нядаўна ў г. Іванава праходзіў другі званальны семінар-нарада «Ахова прыроды Нечарназемнай зоны РСФСР у сувязі з праграмай яе меліярацыі».

У рабоце нарады ўдзельнічала больш 350 чалавек з розных ВНУ, навукова-даследчых інстытутаў, ведамстваў і ўстаноў краіны. Заслухана 287 дакладаў па самых актуальных аспектах прыродавыкарыстання і аховы прыроды.

На нарадзе працавала 8 секцый. Аўтар гэтых радкоў удзельнічаў у рабоце секцыі «Ахова лясоў, балот і лугоў» і выступіў з дакладам «Заліўныя лугі Гомельскай вобласці, іх гаспадарчае выкарыстанне і ахова».

Аналіз заслуханых на пленарных пасяджэннях і секцыйных дакладаў і паведамленняў паказвае, што за прайшоўшыя два гады пасля першай нарады значна ўзрастае колькасць даследаванняў па праблемах аховы асяроддзя. У іх распрацоўку ўключыліся не толькі акадэміч-

ныя і ведамасныя навукова-даследчыя інстытуты і лабараторыі, але і многія кафедры ўніверсітэтаў, сельскагаспадарчых, педагагічных і медыцынскіх вышэйшых навуковых устаноў. Актыўна валоў сваю дзейнасць аддзяленні Усерасійскага таварыства аховы прыроды як у галіне арганізацыі прыродаахоўных мерапрыемстваў, так і прапаганды маральна-прававых і навуковых ведаў па ахове прыроды. Вынік гэтай работы — складзеныя прыродаахоўныя карты, распрацаваная серыя практычных рэкамендацый па рацыянальнаму прыродавыкарыстанню.

Аднак, як адзначана ў рэзалюцыі нарады, ёсць яшчэ шэраг істотных недахопаў па разглядаемай праблеме. Недакладна вызначаны экалагічныя патрабаванні і шляхі вырашэння прыродаахоўных праблем пры выкананні задач комплекснага развіцця Нечарназем'я. Адзюваецца яўны недахоп комплексных даследаванняў і іх аналізу з лагічнай агуль-

нах заканамернасцей існавання экалагічных сістэм.

Адной з прычын такога становішча з'яўляецца недаважлівасць пастаючага каардынацыя даследаванняў па праблеме.

Прынятыя нарадай рашэнні накіраваны на ўзмацненне каардынацыі і комплекснасці даследаванняў па прыродаахоўнай тэматыцы.

У нашым універсітэце драводзіцца лэўная навукова-даследчая работа па прыродаахоўнай тэматыцы. Але яе неабходна развіваць, вывучаць і вывучаць аб'екты прыроды на тэрыторыі вобласці з мэтай узяцця іх пад ахову. Актуальным з'яўляецца складанне карты ахоўваемых аб'ектаў прыроды Гомельскай вобласці.

Спадземся, што супрацоўнікі геалагічнага і біялагічнага факультэтаў ГДУ ўясуць свой уклад у вывучэнне і ахову аб'ектаў прыроды беларускага Палесся.

Л. САПЕГІН,
дэкан біялагічнага
факультэта, дацэнт.

на пачуц ад выступаўшых кіраўнікоў абласнога ўпраўлення сельскай гаспадаркі высокую ацэнку работы, праводзімай нашай аграбінстанцыяй з калекцыяй аднагодвых лубінаў і пажаданне хутэй укараніць вынікі даследаванняў у гаспадарках вобласці.

На семінары выказана закліканасць у сувязі з недахопам высокаўраджайных сартоў кармавых культур і, у прыватнасці, люцэрны. Таму на ўніверсітэцкай аграбінстанцыі пачата работа па вывучэнню раду сарту гэтай каштоўнай культуры.

М. БАЙДА,
дырэктар аграбінстанцыі ГДУ.

СОРТАВЫПРАБАВАННЮ— ПАСТАЯННЫ КЛОПАТ

Адным з магутных сродкаў сучаснай сельскагаспадарчай вытворчасці з'яўляецца сорт. Таму сельскагаспадарчая навука, асабліва ў апошнія гады, удзяляе сортавыпрабаванню выключную ўвагу. Вынікам гэтай работы на Гомельшчыне быў прысвечаны праведзены нядаўна абласны навукова-вытворчы семінар. Мне, як яго ўдзельніку, было вельмі прыем-

ІЛЮЗІІ БУРЖУАЗНАЙ ПАЛІТЭКАНОМІІ

дым, то сусветны эканамічны крызіс, які разгарнуўся ў 1974—1975 гадах, перакрасіў іх канчаткова» (с. 43). У 1975 годзе аб'ём прамысловай вытворчасці капіталістычнага свету скараціўся на 9,8 працента, у тым ліку: у ЗША — на 8,8, Англія — 4,6, ФРГ — 6,2, Францыя — 8,1, Японія — 10,6, у Канадзе — на 12 працентаў. «Мы аказаліся ў пастцы, утворанай трохвудольнікам нашых асноўных мэт, — падводзіць вынік амерыканскі эканаміст Р. Ціболд, — мы не можам дасягнуць эканамічнага росту, поўнай занятасці і стабільнасці цэн».

Чым жа павінна займацца чыстая навука? Задача яе заключыцца ў тым, каб з дапамогай матэматычнага апарата стварыць розныя мадэлі капіталістычнага гаспадаркі. Уводным з'яўляюцца абмежаваныя рэсурсы. Даныя мадэлі свабодны ад безработцы, канкурэнцыі, барацьбы за павышэнне заробатнай платы, уздзеяння ідэй сацыялізму — словам, свабодны ад рэальнай рэалінасці. Аднак і чыстая навука не можа грэбаваць рэалінасцю. Вузавскія праграмы буржуазнай палітэканоміі — «эканамікс» — «запаўняюцца не толькі тэарэтычнымі праблемамі капіталізму. У іх усё большае месца адводзіцца пытанням параўнання эканамічных сістэм, буржуазным інтэрпрэтацыям сацыяльнага праблемаў эканамічнага саборніцтва...» (с. 133). Мэта равейшая — тэарэтычна абгрунтаваць капіталізм, супрацьстаяць ідэалогіі марксізму-ленінізму.

Кніга М. В. Навучыцеля напісана для шырокай аўдыторыі. У ёй даецца кароткая характарыстыка поглядаў буржуазных эканамістаў Дж. Кейнса, Р. Харрода, Е. Домара, П. Срафа, А. Хансена, Дж. Хікса і інш.

У. ДАІНЭКА,
в. а. дацэнта кафедры
палітэканоміі.

ЛІТАРАТУРА

АБ МЕТОДЫЦЫ ПРАВЯДЗЕННЯ ЛЕНІНСКАГА ЗАЛІКУ

1. У. І. ЛЕНІН. Аб моладзі, М., «Молодая гвардия», 1975 г.
2. У. І. ЛЕНІН. Задачы саюзу моладзі. Прамова на Усерасійскім з'ездзе РКМС, М., «Молодая гвардия», 1974 г.
3. У. І. ЛЕНІН. Эканамічны змест народніцтва і крытыка яго ў кнізе Г. Струве, ПЗТ, т. 1.
4. Л. І. БРЭЖНЕЎ. Прамова на XVIII з'ездзе Усеазажнага Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі, 25 красавіня 1978 г.
5. Л. І. БРЭЖНЕЎ. Аб праекце Канстытуцыі (Асноўнага Закона) СССР, М., Палітвыдат, 1978 г.
6. Матэрыялы XXV з'езда КПСС, М., 1976 г.
7. Пастанова Бюро ЦК ВЛКСМ ад 7 красавіка 1969 г. «Аб правядзенні Усеазажнага Ленінскага заліку, прысвечанага 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна». Дакументы ЦК ВЛКСМ, 1969 г., М., «Молодая гвардия», 1970, с. 136—142.
8. Пастанова Бюро ЦК ВЛКСМ ад 2 чэрвеня 1976 г. «Аб Усеазажным Ленінскім заліку «Рашэнні XXV з'езда КПСС — у жыццё!». Дакументы ЦК ВЛКСМ, 1976 г., М., «Молодая гвардия», 1977 г.
9. Я. М. ЦЯЖЭЛЬНІКАЎ. Ленінскія запаветы моладзі і сучаснасць. «Вопросы философии», 1974, № 8, с. 3—18.
10. Н. В. ТРУШЧАНКА. Ленінскі залік у сістэме камуністычнага выхавання моладзі. У зборніку «Ленінскі залік», М., «Молодая гвардия», 1977, с. 23—40.
11. А. П. ДЗЕРАВАНКА. XXV з'езд КПСС і актуальныя пытанні камуністычнага выхавання моладзі. Там жа, с. 3—22.
12. В. Д. ЯГОРАЎ. Ленінскі залік як комплексная форма ідэіна-выхаваўчай работы з моладдзю. Там жа, с. 40—45.
13. В. Н. КУРШАКОЎ. Вольны комплекснага плаванаўня ідэіна-выхаваўчай работы ў ходзе Ленінскага заліку. Там жа, с. 79—82.
14. Т. В. КОНЮХАВА. Ленінскі залік як комплексная форма камсамольскай работы. Там жа, с. 68—74.
15. Усеазажны Ленінскі залік. (Каментарыі да пастановы ЦК ВЛКСМ аб правядзенні Усеазажнага Ленінскага заліку). «Політычнае самаабразаванне», 1969, № 5, с. 102—104.
16. В. ЯЛОЦІН. Галоўны залік студэнта (Аб Ленінскім заліку). «Комсомольская правда», 1970, 23 мая.
17. П. КУРЫННАЯ. Твой асабісты план. «Комсомольская жизнь», 1974, № 23, с. 12—14.

СПОРТ ПЕРШЫ ЧЭМПІЯНАТ

Ва ўніверсітэце разыграны першыя спартыўныя каманды ГДУ па ручному мячу сярод мужчынскіх каманд. Пераможцамі сталі студэнты факультэта фізічнага выхавання. Наступныя месцы занялі адпаведна каманды матфака, эканамічнага, геалагічнага, фізічнага факультэтаў, гістфака і біяфака.

Гэтыя спартыўныя па ручному мячу праводзіліся ўпершыню. Тым прыемней, што яны выклікалі вялікую цікавасць у шматлікіх бальбяшчыкаў.

Хочацца адзначыць нам, дэкану па спорту А. Грышчакіна, П. Саковіча, А. Грузніка, якія як прадстаўнікі свайго каманд добра сумленна выконвалі асабістыя абавязкі, пастаянна прысутнічалі на гульнях.

Мужчынская і жаночая каманды ГДУ па ручному мячу з'яўляюцца базавымі зборнымі горада і вобласці, на рэспубліканскіх саборніцтвах неаднаразова займалі прызывыя месцы. Сёлета абедзве каманды былі ўдзельніцамі фінальных гульняў на Кубак ЦС спартыўных клубў ВНУ краіны. Дзе нашы мужчыны занялі трэцяе месца, а дзяўчаты — чацвёртае.

Першыню ўніверсітэта дэ-зволіла выявіць кандыдатаў у зборную каманду ГДУ, якая ў хуткім часе будзе абараняць гонар нашай ВНУ, горада, вобласці.

В. МАРЧУК,
трэнер.

НА КАЛЮЧКІ

З сённяшняга нумара ў нашай газеце адкрываецца новая рубрыка «На калючкі». Пад ёй будуць апавядацца прозвішчы тых студэнтаў, якія сваімі паводзінамі і ўчынкамі ганьбяць імя нашата ўніверсітэта.

Першым мы называем студэнта эканамічнага факультэта П. Леанюка. Ён стаў саўдзельнікам цяжкага злачынства, за што быў прыцягнуты да крымінальнай адказнасці і адбыўвае цяпер тэрмін пакарання П. Леанюк выключаны з рады ВЛКСМ і ўніверсітэта.

Сумна заканаваўца для студэнтаў «візты» у медыцынскім факультэце. Пасля іх прымушана наведвання развіцця курснікі В. Цылко з эканамічнага і А. Макоўскі з геалагічнага факультэтаў. Тыя, хто не трапілі ў ацвержальную ўстанову, але сабраліся з «зьяўленым зместам» і гэта заўважана ў грамадскіх месцах, таксама нясуд адказнасці за заслугах. За гэта строгія вымовы па камсамольскай лініі аб'яўлены

другакурсніку геалагічнага факультэта В. Школьнікаву, студэнтам І. Яфрэмаву з эканамічнага, В. Трошка з гісторыка — філагічнага і В. Лаўчыкіну з факультэта фізічнага выхавання.

У час практыкі «вызачыўся» і студэнт геалагічнага факультэта Б. Лерман. Ён зрабіўся злодзеям, за што атрымаў тумакоў ад абкрадзеных дзячэц і ў дадатак выключаны з рады ВЛКСМ і ўніверсітэта.

Камсамол не можа цярпець і гультаёў. За ўхіленне студэнтаў А. Крупадзёра і А. Асмадоўскага з эканамічнага факультэта ад удзелу ў сельскагаспадарчых работах ім камітэтам камсамола ГДУ аб'яўлена строгая вымова.

Такія ж спяганні панеслі студэнты М. Відзвінкі з геалагічнага і М. Максімовіч з гісторыка — філагічнага факультэта за амаральныя паводзіны і парушэнне правільна сацыялістычнага агульнавыскажэння.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Кнігі нашых вучоных

Ідэалагічная барацьба — гэта барацьба светапоглядаў. Задача марксісцка-ленінскай палітэканоміі тут заключаецца ў раскрыцці механізму капіталістычнай эксплуатацыі наёмнай працы, выкрывіць рэакцыйнай сутнасці буржуазных канцэпцый грамадскага развіцця, агаляльні і тэарэтычнай беспадстаўнасці і метадалагічных заганаў капіталізму.

Прагрэсіўнасць развіцця сацыялізму на фоне нізкіх тэмпаў вытворчага росту капіталістычнага свету ўзмацняе актыўнасць буржуазнай навуцы па стварэнню розных канцэпцый грамадскага развіцця. Выратаваць капіталізм, даказаць, што ён валодае бязмежнай энергіяй, здольны да ўдасканалвання і мае ўсе матэрыялы для задалвальнення асноўных патрабаванняў, вырашаць праблемы міжрасавых адносін — вось што мае на ўвазе буржуазная навука. У выкрывіць гэтай найўнай ілюзіі і заключаецца адна з важнейшых задач марксісцка-ленінскай палітэканоміі.

Перад намі кніга праектара па навуковай рабоце ГДУ прафесара М. В. Навучыцеля «На службе манополіі», вышпущаная сёлета выдавецтвам «Беларусь». Адкрыем параграф ідэяная ўбогасць буржуазных канцэпцый, дзе аўтар знаёміць нас з «Новай палітэканоміяй», так званай «эканамікс», закліканай займацца чыстай навукай. Ён папярэдня чаў вялікі этап разнастайных канцэпцый, аўтары якіх спрабавалі ўвязаць тэарэтычныя мераванні з практычнымі рэкамендацыямі. Доўгі час панавала ілюзія сувязі буржуазнай навуцы з непасрэднай гаспадарчай дзейнасцю капіталістычнай дзяржавы. «Калі пасля эканамічнага крызіса 1970—1971 гадоў у буржуазнай літаратуры прасочваліся надзеі на хуткае пераадоленне цяжкасцей і чарговы эканамічны ўз-